

STYRETS BERETNING FOR DRIFTSÅRET 2018

Arbeidsåret 2018 (01.10.2016 – 30.09.2017) har bestått av flere arbeidsoppgaver og arrangementer. Planlegging og gjennomføring av blant annet Staur, tur til Frankrike og WCC Post Tour Norway i juli, Dyrskulen på Seljord og Agroteknikk og Charo18.

Avslutvalget har jobbet med uttak av seminokser fra årgangen 2017-2018 på Staur og utvelgelse av okser til testomgangen 2018-2019.

Medlemstall

NCH har det siste året hatt en økning på 5 medlemmer. Per. 30.09.2018 er det 351 betalende medlemmer (346 per. 30.09.2017) 2 nye innmeldinger kom 02.10.7 så per nå er vi 353 medlemmer.

Arrangement og styrearbeid

STAUR 2018

I år som tidligere år var det knyttet store forventninger til årets testomgang og årets festdag på Staur. Hele landbruksfamilien hadde rigget seg opp med fantastiske utstillinger og oksene var striglet, da sola tittet frem over auksjonsområdet lørdags morgen.

Det tok ikke lang tid før hele området var tettpakket, fagpraten gikk og lukta av grillmat og vaffel satte stemninga. For oss i charolaisforeningen setter vi stor pris på at folk tar seg tid til å sette av litt tid til en prat og litt handel før auksjonen starter. Det ble solgt varer og klær fra foreningens stand for godt over 40000,- Av nye varer hadde tatt inn et opplag av vekter i samarbeid med Bryne landbrukssenter som solgte meget bra, i tillegg opplevde vi stor pågang for å signere seg om medlem i foreningen.

I år skulle Charolaisoksene auksjoneres helt til slutt og det var stor spenning til om fjorårets prisrekord (Lampard av Flittie) på 185000 skulle bli historie.

«Kvæka» Håkon Marius Kvæken leverte som vanlig et forrykende show med mikrofonen oppe i tårnet. Dette resulterte i en gjennomsnittspris på 119000 i for oksene våre. I tillegg må det nevnes at det ble satt ny prisrekord - Maestro av Wetten ble solgt for 280000,-

Styret i Norsk Charolais er meget stolte av oppslutningen og gjennomføringen av denne helga. Vi ønsker å takke alle som har meldt på okse, alle som tok turen til Staur og ikke minst alle som var med slik at dagen ble så perfekt som den ble. I tillegg ønsker vi å rette en ekstra takk til Pål og Inga som fantastisk vertskap under fredagens styremøte og TYR for et fruktbart samarbeid på veien mot denne festdagen.

Vi møtes på samme plass til neste år. Avtale!

World Congress Charolais Post Tour Norway

Første uken i juli arrangerte den svenske Charolais foreningen Verdenskonferansen for Charolais. Vi i Norsk Charolais ble i denne anledning forespurt om å arrangere en 3 dagers tur i etterkant av verdenskonferansen. Med et ambisiøst styre i spissen tok vi utfordringen på strak arm.

På lørdag kveld landet 38 delegater fra 5 forskjellige land - Canada, USA, Australia, England og Ungarn. Erling Gresseth og Trond Vidar Berge tok i mot dem på flyplassen og fikk innlosjert gjengen på Hell.

Søndag etter frokost gikk turen opp til Torill og Terje Wandsvik og deres gård Kindseth Charolais. Et relativt vanlig norsk bruk, men med hovedfokus på en renrasa Charolaisbesetning. Torill som er fulltidsbonde driver og med inn på tunet og dette falt i god smak hos delegatene. Mange var imponerte av slakteoksene på Kindseth. Vi fikk en god dikusjon om genetikk, avl og avlsmål. Etter takketalen og gode gikk turen videre til Værnes Kirke. Ei flott bevart kirke med nydelige tak innvendig. Men dette stoppet ble bomtur da Knoll og Tott aka Erling og Trond Vidar hadde lest feil dagen før. Vi kom til fullsatt kirke med barnedåp. Så vi reiste respektfullt videre til neste stopp som var Veistad Charolais og Høn, hjemgården til Erling Gresseth som han driver sammen med sin Grete. De driver stort med Charolais kveg og ikke minst med verpehøne. Med mye canadisk genetikk i flokken sin gikk praten godt med reisefølge. Eggpakkeriet og karantenefjøset ble også besøkt.

Vi spaserte derfra opp til naboen ,Odd Erik Rødde, som har innredet driftsbygningen til selskapslokale. Vi ble møtt av nydelig lukt og synet som åpenbarte seg på grillen fikk alle til å bli sultne. Store griller fulle av Tomahawk biffer. Et etegilde av de sjeldne med masse kaker og dessert. Så det var en fornøyd og mett gjeng som entret bussen som tok oss opp til Rørvik i løpet av kvelden. Vi ble der ønsket velkommen av Hans Otto Helstad, Maren og Alf Roger Arnø og Gaute Måløy. Etter litt kveldsmat bar det til sengs.

Mandag morgen reiste vi bort til Inger Lise og Gaute Måløy som driver med melk og Charolais. Vi ble tatt i mot på fjøsloftet som imponerte mange. Med store vinduer ut i løsdrifta var dette noe de ikke hadde sett før. Gaute driver å bygger nytt fjøs til ammeku og tomte ble inspirert. Vi fortsatte opp til Hundhammarfjellet. Et fantastisk utsiktspunkt som ble fotografert på alle mulige vis. Lunch fikk vi på Sørensen Brygge som ligger ved sjøkanten på Arnøya.

Derfra bordet vi diverse båter som tok oss ut til Sandøya, hvor Maren og Alf Roger Arnø har Charolais kyrne sine på sommeren. I et fantastisk landskap cruisa vi mellom holmer og skjær. Med hvite kyr og kalver på flere homer ble dette kommentert som Spectacular og Amazing. Vel ute på øya samla vi oss ved hytta til Maren og Alf Roger. Med hvit sandstrand og flotte kuer var dette en opplevelse selv for oss «lokale». Mette på inntrykk og opplevelser returnerte vi til Sørnesen Brygge for en avslutningsmiddag. Mange takkeord og god stemning.

Senere på kvelden ca 1930 gikk vi ombord i Hurtigruteskipet M/S Nordlys for et midnattscruise tilbake til Trondheim. Dette ble og verdsatt av vårt følge. Som reiseleder kjente jeg på stoltheten av å få vise fram norsk kystlinje i midnattsol til bønder som driver mange dagers reise fra havet.

Vel framme på kaien i Trondheim skilte vi lag da noen skulle fly hjem med en gang, mens andre skulle ha en og to dager i Trondheim.

Vi hadde et par hovedmål med turen. Vise norsk landbruk og norsk Charolais genetikk. Samt knytte kontakter over landegrensene. Tror jeg med hånda på hjertet kan si at dette ble oppnådd. Vi fikk masse tid til å snakke om norsk landbruk, politikk og rammevilkår. Samt sammenlikne med forholdene i de respektive landene.

Det er i slikt selskap en forstår hva type landbruk vi driver her til lands. Av våre delegater varierte størrelsen på besetningen fra 50 til 5500 kyr. Så når det ble nevnt at gjennomsnitts besetningen i Norge er ca 22 morder ble det endel spørsmål. Men de la merke til bruksstrukturen og topografien vår. Som ikke er videre sammenliknbar med forholdene de driver i.

Takk til alle som bidro å gjøre turen til et flott minne om Norge for mange flotte folk. Og spesielt Hans Otto som koordinerte programmet.

Mvh Trond Vidar Berge - reiseleder:-)

Norsk Charolais i Frankrike

Det er gøy å arrangere tur når bussen blir full og folk står i kø for å få bli med! 2 dager med studiebesøk og masse flotte dyr, og deretter 1 1/2 dag i paris med sightseeng, middagscruise på Seinen og shopping og mere til..

På oksestasjonen i Fontaines blei vi tatt godt imot av Borris, og hans kolleger i Genes Diffusion. Borris hadde sydd sammen det faglige på turen og fulgte oss rundt de to første dagene.

Oksene blei vist fram en og en ute på en platteng med pleksiglass som skilte dem og oss. Bilder fra denne seansen blei dessverre dårlig på grunn av dette glasset. Likevel, mange kjente okser blei vist fram: Monster, Jolimome P, Hiago, Lucifer m.fl

Første gårdsbesøk var hos hos Poillot-Boyer. En besetning med 110 kalvinger og 50 % inseminasjon. Mange av dyra var på beiter langt unna gården, men de som blei vist fram var veldig fine. Kalver på 9 mnd som fortsatt gikk med mødrene- dog med god tilgang på tilskuddsfor. Flere seminokser var avlet fram på denne gården.

Dag to av studiedagene innholdt to gårdsbesøk. Første var hos Houdmon Roger og Luc. Her var det 70 kalvinger i året og 100 % semin. Også denne gården hadde avlet fram adskillige seminokser, eks Jumper, Voltaire og Monster. Vi fikk vel inntrykk av at dette var en av frankrikes beste besetninger på Charolais, og dermed kanskje også verdens beste....

Ca halvparten av kvigene her kalvet inn på 24 mnd alder, resten på 36 mnd

Siste gårdsbesøk var hos Prud'homme. 80 kalvinger og 100 % semin. Her startet kalvingen allerede i september, så fjorårets kalver var meget store. Seminoksen Hector P kom herfra. Kvigene her kalvet inn på 36 mnd. I gjennomsnitt

På de tre gårdene vi besøkte fantes kuer og kalver fra mange av de samme oksene som vi har importert til norge: Calogero, Guinness PP, Jolimome P, Cabrel, Chablise, Urfe, Pinay, Artoise, Enrico, Athos og mange flere.

Foruten å se masse flotte dyr, var jo selvfølgelig mat og drikke opplevelsene en viktig del av turen. En variert meny, som inneholdt alt fra Charolais-biff til helstekt gris, samt endel salater, fisk og desserter. Til alle måltider var vin inkludert – både hvit og rød.

Så var det opplevelsene i Paris da. Fra arrangør var det satt opp en buss med svensktalende guide som fortalte uavbrutt om alle store og gamle bygninger og om fransk historie generelt. På kvelden blei det høytidlig middag på en stor elvebåt, med levende musikk og en rundtur om noen av Seinens små øyer. På slutten av turen kunne vi se et opplyst eiffeltårn like ved.

Torsdag hadde opplegg. Alle gjorde det de selv ville. Noen shoppet, noen var turister i de bygningene vi hadde sett dagen før, og noen fant en bar eller et utested med ei ølkran.

Så fikk jeg vel inntrykk av at deltakerne på turen syntes at mengden program og tidsplanleggingen var bra. Vi vil takke både Borris og ikke minst Line Charlotte Bergersen, vår turlleder fra Escape for en flott planlagt og gjennomført tur.

Petter

DYRSKU'N 2018

Charolaisforeningen var i god tradisjon på plass på Dyrskun. Med utvidet Kjøttfe arena lå forholdene tilrette for mange fine hvite dyr, men dessverre er det ikke like lett å finne eiere og besetninger som ønsker, eller kan stille opp. Likevel, fra Bø Charolais og Bjerknes Charolais fik vi vist fram 4 drektige kviger og 2 kuer med kalv. Kvigene blei bedømt og premiært, men kuene var der til framvisning. Tyr administrasjonen hadde sørget for god tilrettelegging med fellestelt for alle raselag som ønsket å profilere seg. Noen klær og effekter blei solgt, men vi kunne nok vært flere frivillige til å bemanne denne standen til tider.

Årets opplegg var at alle utstillingsdyr skulle være på Dyrskun fra torsdag til søndag, noe som de fleste slo seg til ro med, deg med et unntak av ei ku som syns det blei litt lenge og heller ville hjem på lørdag. Sånt skjer, og dyr er dyr. Ikke alle syns Dyrskun er like stas.

Utstillingen og visning i ringen gikk greit for seg, og resultatene blei som vist nedenfor. Etterpå blei det stort premiedryss til de som hadde deltatt. Prisen for mest seminbruk blandt de som var tilstede blei også delt ut av Tyr og gikk i år til Bjerknes Charolais.

Vi vil rette en stor takk til de som deltok for Charolais: Gunhild og Petter Bjerknes, Gro Synnøve og Martin Bø, Knut Hvaale, Kristian Fretland Hvaale og Ådne Stordalen.

Kviger Charolais

1. Petter Bøe Bjerknes med katalognr. 33, 108 Marit av Bjerknes
2. Martin Bøe med katalognr 31, 716 Mira Ulvira av Bø
3. Martin Bøe med katalognr. 30, 736 Mia Evita av Bø

Best i motsatt rase: Charolais; Petter Bøe Bjerknes med katalognr 33, 108 Marit av Bjerknes

Styrearbeid

Det er i driftsåret 2018 behandlet 46 protokollførte saker i styret. Det er avholdt 4 styremøter, 2 i forbindelse med arrangement og dugnad. Vi hadde 2 dagers styremøte med avlsutvalget i januar. Både avl og medlemspleie og Tyr's strategiplan sto på programmet.

Nettside og Facebook

Nettsidene er ikke oppdatert godt nok i 2018. Helt ny og brukervennlig nettside lanseres før Staur 2019. Nett og FB er en plattform hvor mange kjøttfe interesserte er å treffe. Med ca 2355 «følgere» på FB og med innlegg som ses av 2000 - 20 000 er dette en unik profilerings kanal. Vi savner avls relatert stoff og en god avlsdialog/diskusjon på nett. Det jobbes med saken.

Charolaisnytt

Charolaisnytt redaksjonen har bestått av Redaktør Øystein Finsrud. Hans Otto Helstad og Trond Vidar Berge har bidratt med stoff enn litt seinere en avtalt. Beklager at bladet ikke kom ut som planlagt på forsommeren, men er nå i trykken og er klart til lørdag under Agroteknikk. Sendes ut til medlemmene fredag/mandag.

Avlsarbeid

Avlsutvalget har i år som tidligere hatt mange gjøremål i forbindelse med testen, blant annet besiktigelse av aktuelle testkandidater, uttak til Staur og uttak av seminokser. Det er tatt ut 25 Charolaisokser til testomgang 2018-19.

En viktig jobb for Avlsutvalget er også å holde seg oppdatert på hva som finnes av interessant genetikkk fra resten av verden. Leder i Avlsutvalget deltar på styremøtene og samarbeider med Tyr i deres avlsarbeid og sitter her som nestleder i TYRs Avlsråd.

Årets test resulterte i at 5 okser fra M-årgangen ble tatt ut til seminokser.

Disse var: Mons av Bakke, Moses av Dillerud, Maestro av Wetten, Morten av Kindseth

og Mozart av Dillerud.

1 okser ble ny eliteokse i 2017/2018: JGC Indiana. Det ble innført en ny kategori seminokse, nemlig bruks oksen. Vi fikk 2 slike, KB Jonas og Felix av Finsrud.

06.02.18 hadde NCH raselagsmøte med TYR på Gardermoen om konklusjonen av OptiBeef prosjektet. Runar, Bjørn Emil og Ellen stilte for avlsutvalget. Trond Vidar, Petter og Pål stilte fra styret.

8.10.18 hadde Runar Bakke og Trond Vidar Berge møte med Team Avl på Hamar om langvarig avlsarbeid og strategi for Charolais.

Vi har videreført kampanjen for å premiere Aktive Avlsbesetninger. Godkjente besetninger for 2017 er bevilget kr. 4.000,- i tilskudd. Det er nå 33 godkjente Aktive Avlsbesetninger av Charolais, en økning på 5 besetninger fra i fjor. Alle Aktive Avlsbesetninger har i tillegg fått caps med logo for NCH og AA.

Seminsalget har i 2018 vært stagnert. Pr 1. september har vi 1% reduksjon i fakturerte doser i forhold til samme periode i fjor. Dette er 83 færre doser enn i fjor på samme tid, men Charolais er fortsatt uten sammenlikning rasen som selger flest semindoser av alle kjøttferasene. Angus-avtalen gjør nok sitt så vi vil øke vår innsats mot melkebruket for å gjenvinne tapte kunder.

På TYR's årsmøte deles årets avlsstatuett ut. Årets Biff Max pris (for okse anbefalt til intensivt driftsopplegg) ble i år en Charolais okse. Vi gratulerer Ingar Anders Andersen og Anita Johnson for oksen 70118 Henrik av Huser.

Styrets sammensetning i 2018

Leder

Trond Vidar Berge

Nestleder/sekretær

Hans Otto Helstad

Kasserer/regnskap

Maren Arnø

Styremedlem

Petter Bøe Bjerknes

Styremedlem

Erik Melting

Vara (1)

Pål Kirkeby
Vara (2)
Marianne Werness Håland

Avlsutvalget i NCH har bestått av følgende personer:

Leder
Runar Bakke (har møteplikt i styret og har deltatt på styremøter)
Medlem
Andreas Hansen Brandsvold
Medlem
Bjørn-Emil Mattingsdal
Vara
Ellen Bergan Hamre

Representasjon
NCH stilte med fem representanter på TYRs årsmøte i mars.
Runar Bakke representerer NCH i TYRs Avlsråd.
Trond Vidar Berge stilte på Tyrs Leder møte 10-11.10.18

Årsmøte 2017

Årsmøte i Norsk Charolais gikk av stabelen Lørdag 18 November på Olrud Hamar.
Foredrag om mineral etc
Oddbjørn Flataker la fram Tyrs startegiplan.

Årets nye Elite og import okser ble presentert av Runar Bakke.

Årsmøte: årsmelding, regnskap, budsjett, arbeidsplan, valg, innkommende saker ++ gikk greit
Største forandring i Laget var styreleder Hans Otto som trådte av etter 1 år som leder og Trond Vidar overtok. Erik Melting kom ny inn i styret.
Kvelden ble avsluttet med festmiddag, utdeling av seminokse diplom og god stemning.

Arbeidsprogram 2019

Arbeidsprogrammet vil bli presentert og gjennomgått under årsmøtet.

Regnskap 2018

Regnskapet vil bli gjennomgått under årsmøtet.

Budsjett for 2019

Et foreløpig budsjett vil bli lagt frem for årsmøtet med utgangspunkt i arbeidsprogrammet som foreslås av styret.

05.11.2018

Trond Vidar Berge /s/

Hans Otto Helstad/s/

Maren Arnø /s/

Petter Bøe Bjerknes/s/

Erik Melting/s/